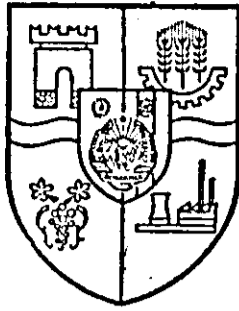

LAGĂRA ROSIE

Arad, anul XXXVI

Nr. 10 425

4 pagini 30 bani

Duminică

2 decembrie 1979

ORGAN AL COMITETULUI JUDEȚEAN ARAD AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN ȘI AL CONSILIULUI POPULAR JUDEȚEAN

Documentele Congresului — program concret de acțiune

În continuare, ritmuri înalte de dezvoltare

Citim și rocitim cu interes și plăcere "Raportul prezentat de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la Congresul al XII-lea al partidului. Și cu fiecare lectură descoperim noi sensuri, noi semnificații majore menite să ducă economia României pe scări de progres, viața noastră pe treptele înalte ale civilizației socialiste.

Obiectivul fundamental al viitorului cincinal este subliniat în Raport — asigurarea creșterii proporționale și armonioase a industriei și agriculturii, a tuturor ramurilor economiei naționale, realizarea unui echilibru optim între diferite sectoare, în vederea satisfacerii tot mai mare a necesităților progresului general al societății și ridicării continue a nivelului material și spiritual al întregului nostru popor.

A fost o perioadă cind numeroase state, dezvoltate și în curs de dezvoltare, au înregistrat ritmuri înalte de creștere a producției. Dar rind pe rind aproape toate și-au redus ritmurile, unele registrând chiar recesiuni. România însă și-a menținut și își

menține ritmurile înalte fiindcă la baza dezvoltării sale stă politica realistă, întemeiată pe resursele reale ale țării, pe cele mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, lădă, și în viitorul cincinal industria va înregistra un ritm de creștere de 10 la sută la producția netă și de 9 la sută la producția globală ceea ce va permite ca pe întregul cincinal să se obțină un spor egal cu întreaga producție a anului 1975 și de trei ori mai mare decit cea a anului 1965. Trebuie reținut un element calitativ deosebit de important. Valoarea producției nete o devansează pe cea a producției globale ceea ce înseamnă că producția se va realiza cu cheltuieli mai mici, deci eficiența ei va fi mai ridicată. Acest fapt e posibil ca urmare a faptului că, în cadrul dezvoltării de ansamblu, ritmuri superioare vor cunoaște ramurile purtătoare ale progresului tehnico-economic, care vor valorifica în cel mai înalt grad resursele de materii prime precum și energetice.

Agricultura va suferi o profundă revoluție care va cuprinde atât baza tehnico-materială cit și organizarea producției. Ea va în-

lesni creșterea în continuare a producției care, în perioada 1931-1985, va fi cu 24,5-27,5 la sută superioară celei realizate în cincinalul actual.

Parte integrantă a economiei naționale, industria, agricultura și celelalte ramuri ale economiei județului nostru vor cunoaște și ele ritmuri înalte de dezvoltare. Chimia aproape că își va dubla producția până în 1985, iar construcțiile de mașini și-o vor spori cu circa 50 la sută. Un ritm mai înalt decit cel prevăzut pe țară va înregistra agricultura județului a cărei producție va fi superioară cu 34,6-52,1 la sută față de cea realizată în actualul cincinal.

Sint prevederi care, în mod cert, vor fi îndeplinite. Certitudinea înfăptuirii ne-o dă nu doar fundamentarea lor științifică ci, în primul rind, conducerea de către partid a întregii activități, entuziasmul și încrederea cu care ele au fost primite de întregul nostru popor. Dar, totodată, trebuie să avem trează în minte necesitatea îndeplinirii sarcinilor acestui an, pregătirea și înfăptuirea exemplară a planului pe 1980, baza trinitică a realizării prevederilor viitorului cincinal.

Începînd de ieri, 1 decembrie

O nouă categorie de oameni ai muncii beneficiază de majorarea retribuițiilor

Asemeni tuturor planurilor elaborate de partidul nostru și Programul de ridicare a nivelului de trai al oamenilor muncii în actualul cincinal este înlăptuit cu cea mai mare consecvență. Potrivit hotărîrii Consiliului Național al Oamenilor Muncii, începînd de ieri, 1 decembrie, un nou și important detașament al clasei muncitoare, alcătuit din circa 13700 de oameni ai muncii, dintre care 80 la sută sînt femei, beneficiază de majorarea retribuiției în etapa a doua — oamenii muncii din industria confecțiilor. Acest puternic eșalon de producători de bunuri de consum a beneficiat în prima etapă, chiar de la 1 iulie 1977, de o majorare de 19,3 la sută, la care, începînd de ieri, se adaugă încă 13,6 la sută. În acest fel pînă la sfîrșitul cincinalului retribuția tarifară netă va crește cu 32,9 la sută, față de cea din anul 1975.

Practic, cum se reflectă aceste majorări în veniturile realizate?

Pentru exemplificare vom prezenta sporurile de venituri pe care le realizează două categorii de muncitori, cu meseriile cele mai răspîndite, din această ramură.

O muncitoare confecționeră încadrată în categoria a 3-a, treapta a II-a, primea înainte de majorare o retribuție de 1460 lei. După prima etapă (1 iulie 1977) retribuția a sporit la 1724 lei, iar începînd de ieri (etapa a doua) crește la 2009 lei. Deci, în decurs de numai doi ani sporul se ridică la 549 lei. La această majorare se mai adaugă sporul de vechime precum și cel realizat pentru munca în acord. În medie aceste sporuri se cifrează la 66 lei. Așadar, sporul total față de cel realizat înainte de majorarea din etapa I se ridică la 615 lei. Ajutorului de mustru încadrat în categoria a 5-a, treapta a II-a, îi va spori retribuția de la 1622 lei înainte de majorare, la 2275 lei

(Cont. în pag. 3 III-a)

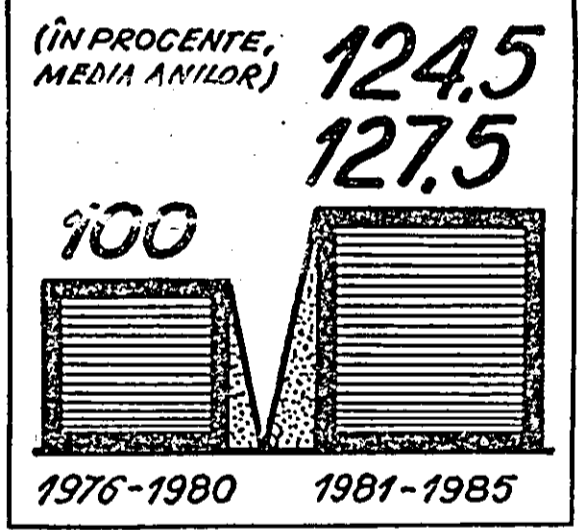
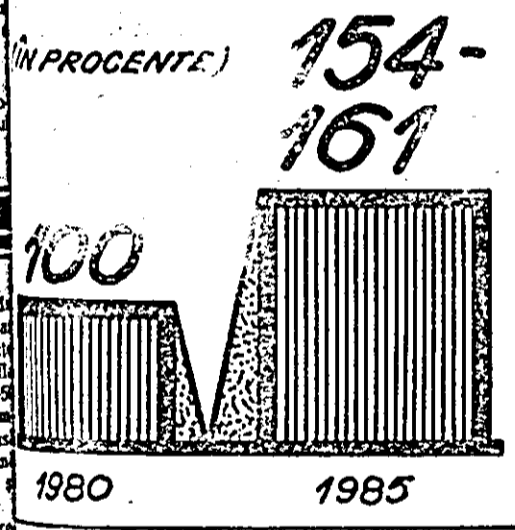
LA ARAD Constituirea primelor organizații proprii ale F.U.S.

Așa după cum s-a stabilit în ședința din 28 noiembrie a.c. a Biroului Executiv al Consiliului Național al Frontului Unității Socialiste, care a avut loc sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, începînd cu ziua de 1 decembrie s-a trecut la primirea membrilor individuali ai F.U.S. și la constituirea organizațiilor proprii ale Frontului Unității Socialiste. S-a trecut astfel la transpunerea în viață a valoroaselor propuneri ale tovarășului Nicolae Ceaușescu privind creșterea rolului Frontului Unității Socialiste în întreaga viață social-politică a țării.

În cursul zilei de ieri, la întreprinderea de strînguri și la întreprinderea textilă din municipiu au avut loc primele adunări de constituire a organizațiilor proprii ale F.U.S. Astfel, la secția scolară de la I.S.A., unde organizația proprie a F.U.S. a numărat în prima zi 76 de membri, a fost

ales un comitet format din 17 persoane. Au fost prezentate cu acest prilej principalele acțiuni politice, sociale și cultural-educative care vor fi organizate cu participarea membrilor organizației. În telegrama adresată de această organizație a F.U.S. tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al partidului, se arată printre altele: „Astăzi, cînd s-a constituit prima organizație proprie a F.U.S., în cadrul secției scolare, noi, membrii acestei organizații, dorim să vă aducem sincere mulțumiri pentru propunerea de a se constitui aceste organisme, văzînd în ele posibilitatea participării noastre, a tuturor oamenilor muncii la elaborarea deciziilor, la participarea la conducerea întregii vieți economico-sociale a țării noastre. Ne angajăm ca în cîntea zilei de 30 Decembrie, ziua proclămării Republicii, precum și a celui de-al II-lea Congres al F.U.S., să realizăm pînă la finele anului o economie de materii prime și materiale în valoare de 2,7 milioane lei, finalizarea sarcinilor de plan ce ne revine în acest an cu 10 zile mai devreme, iar producția mării să o realizăm în proporție de 120 la sută.

Asemenea organizații proprii ale F.U.S. au fost constituite ieri și în secțiile filaturii și lînsajului de întreprinderi textile. În telegrama trimisă tovarășului Nicolae Ceaușescu de către organizația din secția lînsaj se arată: „Noi, oamenii muncii români, maghiari, germani, constituiți în organizația proprie a F.U.S., ne exprimăm întreaga adevărată importanță a propunerii făcute de dumneavoastră personal privind creșterea rolului F.U.S. în întreaga viață social-politică a țării. Vă asigurăm că nu vom preocupă nici un efort pentru traducerea în viață a istoricelor hotărîri adoptate de cel de-la XII-lea Congres al partidului”.

Acțiune de mare importanță pentru lărgirea democrației socialiste

Decembrie, în întreaga țară, a început, la nivelul consiliilor locale, municipale, orașene și comunale și sătescilor ale Unității Socialiste acțiune de constituire a organizațiilor proprii ale F.U.S. În întreaga țară s-a organizat în lumina hotărîrilor adoptate de Comitetul Executiv al C.C. al țării de recenta Plenară a Consiliului Național al F.U.S., hotărîrea cărora au stat proiectele de constituire a organizațiilor proprii ale F.U.S. în baza cărora au stat proiectele de constituire a organizațiilor proprii ale F.U.S. în baza cărora au stat proiectele de constituire a organizațiilor proprii ale F.U.S. în baza cărora au stat proiectele de constituire a organizațiilor proprii ale F.U.S.

Se desfășoară în atmosferă de profund entuziasm și încredere, determinată de hotărîrile adoptate de Consiliul Național al F.U.S. al partidului, de manifestarea voinței unanime a întregului popor de a transpune în viață neabătut Programul de dezvoltare a societății socialiste multilateral dezvoltate și de înaltare a României comuniste. Constituirea organizațiilor proprii ale F.U.S. este legată de sarcina centrală a întregii noastre activități în Raportul prezentat la Congres de tovarășul

Nicolae Ceaușescu, precum și în documentele adoptate de marele forum al comunistilor, privind formarea omului nou, participarea deplină și nemijlocită a tuturor cetățenilor țării, a întregului nostru popor, la stabilirea și înfăptuirea politicii interne și externe a partidului și statului.

Constituirea organizațiilor proprii ale F.U.S.

Constituirea organizațiilor proprii ale F.U.S. se desfășoară sub conducerea și îndrumarea organelor și organizațiilor de partid, a consiliilor teritoriale ale Frontului Unității Socialiste, concomitent cu adunările generale și conferințele locale de dăruire a seamă și alegeri, premergătoare Congresului al II-lea al Frontului Unității Socialiste.

Organizațiile proprii ale Frontului Unității Socialiste vor cuprinde, membri individuali, din sate, orașe și cartiere, precum și din întreprinderi și instituții. În cadrul combinatelor industriale și marilor întreprinderi se vor con-

stitui și organizații proprii ale Frontului pe fabrici, secții, secții, ateliere, în funcție de numărul membrilor și de organizarea acestor unități. În cartierele orașelor, municipiilor și sectoarelor municipiului București, organizațiile proprii ale Frontului Unității Socialiste vor fi constituite pe una sau mai multe circumscripții electorale.

Organizațiile proprii ale Frontului Unității Socialiste vor cuprinde membri individuali din rîndul tuturor cetățenilor ce nu fac parte, de regulă, din Partidul Comunist Român, care au împlinit vârsta de 18 ani, fără deosebire de naționalitate, care recunosc Statutul său și doresc pe această cale să participe la activitatea politică și socială care se desfășoară în sistemul democratic general al patriei noastre, să contribuie la opera de construire a socialismului, la făurirea vieții noi, libere și independente a

României socialiste, la promovarea politicii externe a partidului și statului nostru de colaborare, pace și înțelegere între popoare.

Calitatea de membru individual al Frontului Unității Socialiste va fi acordată de către comitetele organizațiilor proprii ale Frontului pe baza cererilor scrise a celui care solicită aceasta. Organizațiile proprii ale Frontului Unității Socialiste din sate, orașe, cartiere, întreprinderi (fabrici, secții, sectoare, ateliere) și instituții își aleg prin vot deschis comitete, ca organe de conducere a activității proprii.

Toate aceste acțiuni și măsuri au ca scop, așa cum a indicat secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, creșterea rolului Frontului Unității Socialiste în societatea noastră sporirea contribuției celui mai larg organism politic la mobilizarea tuturor cetățenilor patriei, a întregului nostru popor, la înfăptuirea sarcinilor și hotărîrilor Congresului al XII-lea al P.C.R.

(Cont. în pag. 4 IV-a)

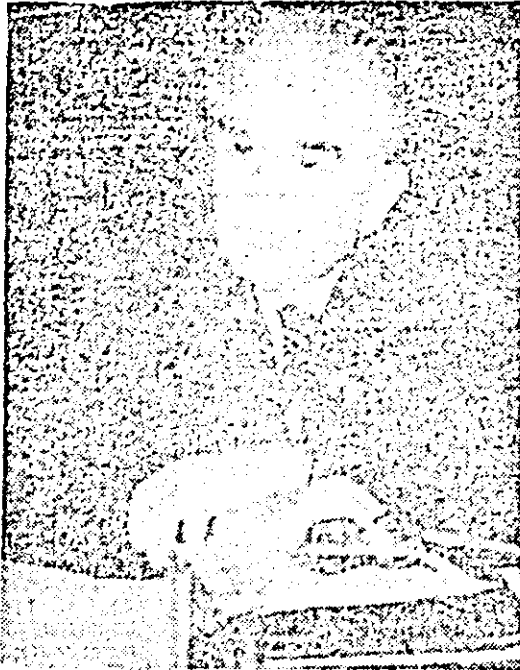
IN ZIARUL DE VAI

Academicianul Ștefan Pascu, despre locul Aradului în istoria voievodatului Transilvaniei • De ieri... de colo • Mica publicitate

Academicianul Ștefan Pascu, despre locul Aradului în istoria voievodatului Transilvaniei

„Cinstim pe cei care au pus bazele Aradului, pe oamenii muncii, români, maghiari și germani, care, împreună, au construit tot ceea ce există astăzi, și care s-au înfrățit prin muncă și luptă, demonstrând că, indiferent de naționalitate, de limba în care vorbesc, au o singură dorință — aceea de a fi liberi și stăpâni pe destinele lor, de a-și făuri viața așa cum o doresc ei”

NICOLAE CEAUȘESCU
(din cuvântarea rostită la Marea adunare populară din Arad, 28 martie 1979)

Printre personalitățile științifice marcante prezente la sesiunea de comunicări științifice, organizată de Comitetul județean de cultură și educație socialistă, Muzeul județean și Universitatea cultural-științifică din Arad în cinstea Congresului al XII-lea al partidului s-a numărat și reputatul nostru istoric acad. Ștefan Pascu, care a avut amabilitatea să ne acorde, cu acest prilej, următorul interviu:

— **Stimate tovarășe acad. Ștefan Pascu, care sînt, după opinia dv. rosturile contemporane ale istoriei?**

— În zilele noastre, ca și în zilele trecute, și, de asemenea, pentru cele viitoare istoria în-deplinește două mari rosturi. Întii de toate de a reconstitui tabloul istoric al unei societăți oarecare, iar în al doilea rînd de a-și îndeplini misiunea de magistra vitae, învățătoare a viștilor sau îndrumătoare a vieții. Cel dintîi rost interesează mai ales pe specialiștii sau pe cei care sînt apropiații istoriei, care doresc să cunoască trecutul istoric al unui popor, al unei societăți, într-un mod amănunțit. Cel de-al doilea rost, de îndrumătoare a vieții, cred că interesează întreaga omenire. Spun întreaga omenire, fiindcă toți sîntem interesați să învățăm din lecția istoriei, ceea ce a fost bun sau ceea ce nu a fost, întotdeauna, prea bun; în sensul de a urma ceea ce a fost bun, de a prelua ceea ce a fost valoros în trecutul istoric al unui popor, al unei societăți și de a ne feri, de a avea grijă să nu se repete lucrurile mai puțin valoroase din trecutul istoric. Dacă ne mai gândim și la alte aspecte, de pildă cel estetic al unor fapte și procese istorice, în cazul a-cesteia istoria este folositoare pentru lărgirea orizontului cultural al oamenilor, pentru satisfacții spirituale și estetice, pentru dorința de frumos, de a cunoaște și înțelege frumosul, fiindcă istoria are și pagini curioase, interesante care înobilează sentimentele oamenilor, ale acelor care percep frumusețea istoriei.

— În cadrul „Decadelor cărții social-politice, științifice și tehnice”, manifestare dedicată Congresului al XII-lea al partidului, la librăria „Ioan Slavici” din Arad a avut loc lansarea celui de-al doilea volum al remarcabilei dv. lucrări „Voievodatul Transilvaniei” (apărut recent la editura „Dacia” din Cluj-Napoca). În prefața primului volum (apărut în anul 1971) afirmati că acesta reprezintă „un capitol important din istoria civilizației României în evul mediu”. Vă rugăm să ne vorbiți despre modul cum s-a născut această amplă lucrare?

— Ideea s-a născut din pasiunea mea pentru istoria Transilvaniei pe care o port în minte și în inimă de foarte mulți ani. În al doilea rînd m-am apropiat de această epocă pentru că a cunoaște vremurile următoare este de absolută trebuință să cunoaștem începuturile. În jurul Transilvaniei, în jurul istoriei acesteia, s-au purtat și se poartă atîtea discuții, pornind de la instituțiile ei, pînă la structurile sociale cu privire la creațiile materiale și spirituale ale locuitorilor, cu privire la vechimea lor. Discuții, care nu întotdeauna au

dovedit o prietenie adevărată față de obiectivitate și adevăr. Dimpotrivă, de multe ori, în trecut, și, din păcate și astăzi, foarte frecvent unii istorici se dovedesc certai cu adevărurile și cu obiectivitatea științifică. Nutresc gânduri străine științei. Folosind istoria drept armă nu de înțelegere a popoarelor și nu de stabilire a adevărului istoric, ci drept armă pentru învîrăbire, pentru îndepărtarea popoarelor, pentru neprietenie între ele, cu alte cuvinte pentru a tulbura niște așezări statornice astăzi și întotdeauna, așa cum s-au organizat ele prin lupta și strădanile, prin sacrificiile poporului român. Deci, o necesitate științifică și, în același timp, o îndatorire morală și patriotică față de poporul român, față de România socialistă, de viitorul ei.

— **Cînd ați început să redactați lucrarea „Voievodatul Transilvaniei”?**

— E foarte greu să spun cînd ați început să redactezi o carte ce se construiește pe fișe, ce consemnează dovezi materiale și științifice care stau la temelia unei asemenea lucrări. Dovezile le adun de foarte mult timp, așa putea spune încă de pe vremea studenției. Pe măsura trecerii anilor, ele s-au diversificat și, în 1970, m-am concentrat în mai mare măsură asupra acestei probleme, încît strădanile de aproape un deceniu am reușit să le materializez în primele două volume ale „Voievodatului Transilvaniei”.

— **În această carte de excepțională însemnătate științifică ce loc ocupă Aradul și melea-gurile din această parte a țării?**

— În lucrarea mea am încercat să cuprind întreaga Transilvanie, cu punctele de legătură fi-resce cu celelalte provincii istorice. Locul unei zone, al unei regiuni este pe măsura însemnății ei în cadrul perioadelor analizate. Cum Aradul, atît ca oraș cît și ca zonă geografico-istorică a avut o importanță majoră, locul acestor meleağuri în lucrarea în discuție este subliniat pe măsura importanței acestora. De la începutul cărții și pînă la sfîrșitul ei prezența Aradului este o constanță. Această zonă a Aradului a cunoscut în istorie un specific aparte din cauza situației confuze din această parte sud-vestică a țării, unde stăpînirea turcească a produs, fără îndoială, mișcări de populație și chiar prejudeci în ceea ce privește așezările omenești, ceea ce nu înseamnă că în realitate au dispărut toate așezările care nu se mai pomenesc după aceea în documente. Eu am explicat pentru întreaga Transilvanie, și în mod deosebit pentru această parte sud-vestică a țării, ceea ce trebuie să înțelegem prin așa-zisele sate dispărute; în primul rînd mutarea vetrei satului în alte

părți, fără însă ca toți locuitorii să părăsească zona respectivă, la prea mari depărțări. Odată cu mutarea vetrei satului s-a schimbat și numele. În al doilea rînd, așa cum s-a constatat în multe cazuri, oficialitatea a schimbat numele satului, care nu s-a mai identificat cu numele popular al acestuia. În ambele cazuri populația nu a dispărut și nici nu s-a rărit prea mult cu toate urmările negative ale stăpînirii turcești.

Aradul se înfățișează în lucrare într-o proporție apreciabilă și în paginile în care prezint problema habitatului, ori atunci cînd prezint tipuri de așezări, construcții, cetăți, castele. Este explicabil acest lucru și prin situația sa geografico-istorică. Primejdia turcească era mai mare în această parte și atunci s-au construit cetăți, castele, locuri de adăpost și de ocrotire a populației, pentru a rezista împotriva incursiunilor otomane. De asemenea, Aradul și împrejurimile sale ocupă un loc important și în partea a doua a lucrării, care dezbate și analizează problema demografică. Izvoarele de aici ne-au oferit poate mai mult decît alte zone, exemple pentru această problemă, care oferă dovezi și demonstrații convingătoare cu privire la majoritatea covârșitoare a populației românești, dintotdeauna, în această zonă și, nu numai aici, ci și în întreaga Transilvanie. E vorba atît de zona de ses, cît și de cea de coline — comitatul Aradului — și zona mai înaltă muntoasă, a Zărandului cu o populație în imensa ei majoritate românească, care au fost studiate în paralel. În felul acesta sper să fi împlinit și dorința arădenilor de a se vedea prezent în această carte, potrivit locului și însemnății pe care Aradul o are în istoria Transilvaniei.

— **După ce ne-ați prezentat primele două volume ale lucrării dv. „Voievodatul Transilvaniei”, vă rugăm să vă referiți la cel de-al treilea?**

— Pentru a vă răspunde la această întrebare se impune să reamintesc că volumul al doilea al lucrării este un volum de probleme, care analizează societatea pe orizontală și pe verticală. Cu alte cuvinte, prezintă aspectele esențiale ale vieții Transilvaniei, problemele fundamentale în raport de urmarea logică și desfășurarea logică a vieții societății din acele vremuri, dar nu numai de atunci. Prezint populația și așezările care conferă valoarea istoriei, oamenii și modul lor de viață, ceea ce înseamnă și mentalitatea lor. Deci, este o istorie cantitativă la care se asociază și concepția istoriei mentalității. Fiindcă a-ți construi casele, satele, funcționalitatea gospodăriilor, înseamnă și mentalitate izvorită din necesitățile generate de condițiile concrete de mediu. Continuînd acest volum, cel de-al treilea, va fi, de asemenea, unul de probleme. Voi înfățișa, cel puțin așa cum mi-am structurat cartea pînă acum, instituțiile sociale, juridice, politice și economice într-o accepțiune mai cuprinzătoare. Voi prezenta

structurile instituționale nu ca o însușire de sisteme de cultură, ci, de pildă, cînd mă voi referi la instituțiile economice le voi arăta în raport de mentalitățile oamenilor, de nevoile și posibilitățile lor, astfel, încît, din noianul de informații culese din documente, concretizate în fișe (care îmi umplu un mic geamantan) să ajung la sinteze fundamentale. Vreau să reconstitui lumea voievodilor și lumea cnezilor din Transilvania care este impresionant de frumoasă, de bogată, de interesantă. Peste tot pînă acum se știa și se sublinia că această structură instituțională, această instituție care era cnezatul și voievodatul era concentrată pe anumite zone. Izvoarele dezmin-o asemenea părere, ele dovedesc că pretutindeni, și în inima comitatelor nobiliare ele existau, ceea ce înseamnă o confirmare a problemei etno-demografice din volumul al II-lea. Instituția cnezală și voievodală, fiind specifică populației românești, ne-a putut duce la concluzia că acolo unde ea se găsește, înseamnă că există și o puternică populație românească. Și cum cnezatul și voievodatul erau fruntăși comunităților săteti, aleși de comunitățile săteti, cu atribuțiuni juridice, fiscale, militare de multe ori, înseamnă că întreaga comunitate respectivă era locuită de populație românească. În acest volum voi reconstitui, de asemenea, alt-cum decît s-a făcut pînă acum, structurile spirituale ale Transilvaniei din vremea aceea. Cînd spun aceasta mă gîndesc la o raportare comparativă la ceea ce era Europa vremii respective și mai ales în jurul Transilvaniei. Din izvoarele pe care le-am cules pînă în prezent pot trage concluzia că și din acest punct de vedere Transilvania stă alături de societățile situate în jurul ei. După cum, firește, nu poate lipsi din volum nici prezentarea faptului că Transilvania, în cadrul regatului feudal ungar, dacă nu era independentă, era autonomă, accentuat autonomă. Autonomia este legată de realitățile, de instituțiile și de structurile de care vorbeam, autonomie care a trebuit să fie respectată de oficialitate, recunoscută volens-nolens. Bucurîndu-se de o asemenea autonomie, orientarea Transilvaniei a fost mereu, și din toate punctele de vedere spre celelalte provincii istorice, de-onorece, chiar în vremea aceea nu lipsa constința de sine a poporului român, a originii lui, a datinilor și obiceiurilor comune în Transilvania făcea parte, în realitate, integrată din spațiul geografico-istoric românesc, în granitele ei firești.

— **Ce ne puteți spune despre legăturile dv. sentimentale cu Aradul?**

— Anul trecut eram la Săliștea Sibiului la o sărbătoare de o mare înută morală. Se înfăleau fiil Săliștei. Acolo am aflat că în decursul anilor vreo 13 000 de sălișteni și-au desținsurat activitatea în diferite părți ale țării, chiar și în afara țării și a Europei. La această sărbătoare am fost întrebă de nenumărați cunoscuți dacă sînt și eu cumva fiu al Săliștei. Le-am răspuns că nu sînt născut în Săliștea, dar, am mai adăugat că mă simt fiul multor părți și colțuri din țara noastră. Asadar, traistind o traiectorie geografică de la Săliștea la Arad, pot răspunde la fel că sînt legat de Arad, de oamenii de aici atît sentimental cît și științific. Sentimental pentru că mi-a impresio-

nat întotdeauna dorința lor de progres cultural. Ceea ce se face la Arad nu se face în multe alte orase ale țării pe linia cercetării istoriei locale. Pe de altă parte foarte mulți intelectuali din generația mai tinăra a Aradului mi-au fost studenți la Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca.

— **Care sînt legăturile dv. științifice cu Aradul?**

— Aradul îmi oferă foarte multe posibilități de evaluare istorică a trecutului societății românești în general, ca de exemplu de concentrare și spiritualitate românească în această parte din vremuri mai de demult și cu deosebire, din veacul al XVIII-lea cînd Aradul și împrejurimile sale au jucat un rol deosebit de important. Eu îl socotesc printre primele patru — cinci zone și centre, alături de Brașov, Sibiu, Blaj, Năsăud și Beius, unde spiritualitatea românească s-a concentrat în mod deosebit. Cine încearcă să reconstitui societatea pînă la Unirea cea mare, de la 1 Decembrie 1918, nu numai că nu poate ignora Aradul, dar nici nu poate scapa de impresiile puternice pe care acest colț de țară l-a jucat atunci în organizarea și apoi în realizarea Unirii. Cum eu m-am ocupat și de acest moment, legăturile mele și atașamentul meu față de Arad, față de oamenii de aici, față de însemnățile activității lor, toate au contribuit la intensificarea acestor legături pe care le doresc și de aici înainte trainice și de lungă durată.

— **În ultimii ani, în jurul Muzeului județean din Arad și a publicației științifice „Ziridava” s-a format un grup de istorici locali, care sub îndrumarea profesorului Nicolae Rosput, directorul muzeului, se ocupă de cercetarea istoriei și culturii arădene într-o strînsă conexiune cu istoria și cultura întregii noastre țări. Cum grupul își activează acestul grup de istorici polarizat în jurul Muzeului județean?**

— Este o completare locală a ceea ce spunem mai înainte în legătură cu activitatea contemporană a intelectualității arădene. Sînt convins, și aceasta o spun cu toată răspunderea, că în jurul muzeului s-a creat unul din cele mai active, mai harnice și mai pasionate echipe de muzeografi și istorici care își înțeleg misiunea, își înțeleg rosturile activității lor concretizîndu-se în cadrul publicației de mare înută științifică „Ziridava” și prin revistă recenta monografie a Aradului, în care sînt încorporate rezultatele cercetărilor efectuate în acest sens.

— **Vă mulțumesc!**

Discuție consemnată de EMIL ȘIMĂNDAN

Dumitru Șerban: Piatră de hotar. Lucra executată în tabăra de sculptură de la Cisoc

Ample relatări în presa străină dedicate Congresului al XII-lea al P.C.R.

Profunde semnificații ale realităților în funcția de secretar general al partidului a tovarășul Nicolae Ceaușescu, simbol al unității deplină de gândire dintre partid și popor, promotor neobosit al idealurilor progresului multilateral al patriei, ale socialismului și păcii în lume, excepționala însemnătate teoretică și practică a Raportului Comitetului Central, a celorlalte documente adoptate, totala adeziune a comunistilor, a întregului nostru popor la linia politică internă și externă a partidului, realismul și principiialitatea politicii externe românești, elaborată și tradusă în viață cu aportul hotărârilor al prezidențului României — acestea sînt temele majore ale unor comentarii, ce continuă să parvină din presa străină, dedicate Congresului al XII-lea al Partidului Comunist Român de ziare și periodice din diverse țări ale lumii.

Sub titlul „România — Congresul comunistilor”, revista sovietică „Novoe Vremia” publică un articol în care reliefează succesul în realizarea planului de dezvoltare economico-socială a țării pe anul 1976—1980. „Novoe Vremia” arată: „Acesti ani au reprezentat o primă etapă în împlinirea programului de construire a societății socialiste multilaterale dezvoltate. După principalii indicatori, Directivile Congresului al XI-lea se realizează cu însemnate depășiri. Volumul producției industriale pe ansamblul cincinului crește, potrivit datelor preliminare, cu aproximativ 70 la sută”.

Ziarul iugoslav „Borba” scrie în comentariul „Importanța Congresului român”: „Cel de-al XII-lea Congres al Partidului Comunist Român a generat un mare interes în rândul opiniei publice mondiale. În primul rând datorită României, importanței și rolului ei în viața internațională, datorită poziției politice specifice și politicii ei independente.

Nu există nici o îndoielă că România, sub conducerea partidului său, care numără aproape trei milioane de membri, și a liderului ei dinamic și priceput, Nicolae Ceaușescu, a înregistrat succese importante în toate domeniile. Pe planul politicii interne, centrul de

greutate îl reprezintă extinderea în continuare a bazelor pe trecerea la o nouă calitate în modernizare și dezvoltare în perioada ce urmează. În acest sens, so pornește de la bogățiile naturale naționale, de la entuziasmul în muncă al oamenilor și de la introducerea celor mai moderne curenturi ale științei și tehnologiei, tot mai importante pentru progresul mai rapid al țării”.

Cotidianul bulgar „Otecestven Front” publică o corespondență din București în care subliniază: „Scopul principal al noului plan cincinal al României, ale cărui directive au fost aprobate de Congresul al XII-lea al P.C.R., constă în îndeplinirea în continuare a Programului partidului de edificare a societății socialiste multilaterale dezvoltate. Sprijinindu-se pe baza materială asigurată în cincinul precedent și pe efectul introducerii noului mecanism financiar-economic, societatea românească va trece spre o activitate social-economică calitativ nouă, spre ridicarea pe o treaptă superioară a științei, învățămîntului, culturii și bunăstării poporului”.

În ziarul polonez, Express Wiczyorny”, a apărut articolul „După Congresul al XII-lea al P.C.R.”, în care se arată: „Congresul Partidului Comunist Român a concentrat atenția societății românești deoarece au fost prezentate și discutate toate problemele vitale ale țării și, în primul rând, sarcinile următorului cincinal, ca și principalele direcții de acțiune pînă în 1990.

Un loc important a fost consacrat cauzelor fundamentale a țării socialiste — întărirea păcii. Nicolae Ceaușescu a prezentat propuneri privind reducerea, pînă în 1985, cu 10 la sută de către toate statele a cheltuielilor pentru înarmare”.

Într-un articol intitulat „Congresul al XII-lea al P.C.R. — o etapă superioară în dezvoltarea României”, cotidianul zăreț „Elima” subliniază că „cel de-al XII-lea Congres al P.C.R. a constituit un adevărat forum suprem de dezbateri democratice și de decizii privind viitorul României pe perioada 1981—1985. Programul de dezvoltare economică

și socială a țării adoptat de Congres — arată ziarul — trecează un grandios plan național de muncă, menit să asigure trecerea României într-o etapă superioară a dezvoltării sale economice și sociale. Pentru observatorii străini, aceasta reprezintă o nouă afirmație a marilor posibilități de progres ale poporului român. Nu începe îndoielă — menționează „Elima” — că etapa nouă cincinală va aduce poporului român întărirea Independenței și suveranității sale naționale, deoarece o economică sănătoasă și vigoasă reprezintă premisa și condiția afirmării independente și suverane a unei țări în lumea contemporană”.

„Trebuie să recunoaștem — continuă ziarul — că, datorită prezidențului Nicolae Ceaușescu, noțiunea de independență a căpătat o dimensiune nouă. Pentru România, independența este concepută ca o afirmație legitimă a dreptului la propria sa istorie și, în egală măsură, la istoria lumii și, de asemenea, ca un drept de participare liberă la viața internațională. Se înțelege că doctrina politică a prezidențului Ceaușescu a pus în valoare causalitatea profundă socială a luptei pentru noul sistem de relații internaționale. De fapt, prin doctrina sa, prezidențele Nicolae Ceaușescu a înfăptuit o operă utilă pentru întreaga omenire, reabilitînd noțiunea de drept și de justiție, fondată pe respingerea fermă a exclusivismului coercitiv al „centrelor de putere” ca factori determinanți al evoluției mondiale, ai practicilor și doctrinelor bazate pe criteriile absolutiste ale forței militare și economice”.

„Mainichi Daily News” a relevat, în articolul intitulat „Ceaușescu reaffirmă politica independență a României”: „Nicolae Ceaușescu, conducătorul Partidului Comunist Român și prezidențele României, a reaffirmat — în cuvîntarea de deschidere a Congresului — politica de independență a României. El s-a referit la o gamă largă de probleme — de la situația actuală a economiei românești și liniile directoare de dezvoltare economică pe următorii 20 de ani, pînă la imperativul dezarmării și desînterării.

O acțiune de mare importanță pentru lărgirea democrației socialiste

(Urmare din pag. 1)

la realizarea Programului partidului de dezvoltare economică și social-culturală a țării, de înaintare a țării spre noi culmi ale civilizației socialiste.

Prin constituirea organizațiilor proprii și îmbunătățirea activității de ansamblu, Frontul Unității Socialiste are misiunea de a cuprinde și mobiliza mai activ energia, capacitatea creatoare și inițiativa tuturor oamenilor muncii — români, maghiari, germani și de alte naționalități — în opera istorică ce se desfășoară astăzi pe pămîntul patriei noastre, de a întări în continuare unitatea întregului popor în jurul Partidului Comunist Român, al secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, de a înmănușea sub conducerea partidului, toate clasele categoriile și păturile sociale ele

țării, pentru ca acestea să participe și mai activ la conducerea societății, la împlinirea politicii interne și externe a partidului și statului.

Dezbaterile și hotărârile ce vor fi adoptate de adunările și conferințele locale ale F.U.S. trebuie să constituie o nouă etapă în acțiunea de generalizare a experienței înaintate, de valorificare mai eficientă a înțelepciunii și inițiativelor maselor, de sporire a răspunderii organizațiilor componente, a tuturor celor ce muncesc pentru conducerea treburilor de steji, de ridicare pe o treaptă culturală superioară a întregii activități a Frontului Unității Socialiste, corespunzător rolului te mai important ce-i revine în societatea noastră, misiunii și sarcinilor ce i-au fost încredințate de partid, personal de tovarăș Nicolae Ceaușescu.

Programul Universității cultural-științifice

Luni, 3 decembrie, ora 17, cursul Reportaje pe glob: Istanbul — frescă polihromă a cinci civilizații (cu proiectii). Prezintă prof. Filip Manoliu. Marți, 4 decembrie, ora 17, cursul Istoria culturii și civilizației românești: Începuturile formării culturii și civilizației românești. Prezintă prof. Doru Bogdan. Urmează film. Miercuri, 5 decembrie, ora 17, cursul Pămîntul și universul: Energia planetelor. Prezintă Octavian Mîndruț — cercetător științific. — București. Joi, 6 decembrie, ora 17, Casa prieteniei: Nico-

lae Iorga — mentor al culturii românești. Prezintă prof. Filip Manoliu. Joi, 6 decembrie, ora 18, cursul Arta filmului (în colaborare cu Casa corpului didactic): Regia de film. Arta realizării filmului. Prezintă prof. Emil Tișcan-Căluș. Urmează filmul artistic „O dramă la viața noastră”. Vineri, 7 decembrie, ora 17, cursul Istoria gândirii filozofice românești: Idei etice în scrierile „Învățăturile lui Neagoe Basarab”. Prezintă prof. dr. Augustin Toda. Acțiunile au loc la sediul din B-dul Republicii nr. 78, etaj 1.

Cooperativa de consum Tîrnova

incadrează un gestionar pentru magazinul universal din Tîrnova la raionul textile-încălțăminte.

Încadrarea se face conform Legii nr. 12/1971, Legii nr. 57/1974 și Legii nr. 22/1960.

(1074)

teatre

TEATRUL DE STAT ARAD prezintă azi, 2 decembrie, ora 15.30: LUCEAPĂRUL (vînzare liberă); la ora 19.30: DINTELE DE FIER AL TIMPULUI. Abonament seria C (I.C.S. Alimentara, Direcția sanitară județeană, abonații individuali).

TEATRUL DE MARIONETE ARAD prezintă azi, 2 decembrie, ora 11, spectacolul cu piesa: „Biroul detectivilor particulari” de Ryszard Radziszewsky.

cinematografe

Duminică, 2 decembrie

DACIA: Pledona Africanul. Seriele I și II. Orele: 9.30, 12, 14.30, 17, 19.30.

STUDIO: Cineva ca tine. Orele: 10, 12, 14, 16, 18, 20.

MUREȘUL: Tinăr și liber. Orele: 10, 12, 14, 16, 18, 20.

TINERETULUI: Ciocolată cu a-lune. Orele: 11, 14, 16, 18, 20.

PROGRESUL: Filme documentare. Ora 10. Detectiv particular. Orele: 15, 17, 19.

SOLIDARITATEA: Desene animate. Ora 11. Vlad Tepeș. Seriele I și II. Orele: 15, 18.

GRĂDIȘTE: Nea Măria miliardar. Orele 11, 15, 18.

Luni, 3 decembrie

DACIA: Ora zero. Orele: 9.30, 11.45, 14, 16.15, 18.30, 20.30.

STUDIO: Tinărul din Istanbul. Orele: 10, 12, 14, 16, 18, 20.

MUREȘUL: Speranța. Orele: 10, 12, 14, 16, 18, 20.

TINERETULUI: Dacă vei pleca.

Orele: 11, 14, 16, 18, 20.

SOLIDARITATEA: Seara celor 7-a zile. Orele: 16, 18.

PROGRESUL: Vise de dragoste. Seriele I și II. Orele: 16, 19.

GRĂDIȘTE: Cadavre de lux. Orele: 16, 18.

IN JUDEȚ:

LIPOVA: Alcaeră după mine ca să te prind. INEU: Nea Măria miliardar. CHIȘINEU CRIȘ: Încercă să sară. NÂDLAC: Cu stele în păr și lacrimi în ochi. PINCO-TA: Frații de cruce. CURTICI: Principiul domniei. SEBIS: A-baterea...

televiziune

Duminică, 2 decembrie

8.45 Gimnastica la domiciliu. 9 Tot înainte! 9.25 Șoimii patriei. 9.35 Film serial pentru copii: „Dick Turpin”. 10 Viața satului. 11.45 Bucuriile muzicii. 12.30 De strajă patriei. 13 Telex. 13.05 Album duminical: Umor și muzică. 14 Woody — ciocănișoarea buclucășă. 14.25 Reportajul: „Oamenii din Varlaș”. 14.45 Din lumea filmului. 15 Telesport: Fotbal: F.C. Bala Mare — F.C. Argeș (re-priza a II-a). Transmisie directă de la Bala Mare. Șah: Rubrică realizată de Elisabeta Polihroniade, maestră internațională. Rugby: Franța—România în campionatul european. Transmisie directă de la Montauban. 17.50 Film serial: „Timpuri grele”. 18.40 Micul ceran pentru cel mic. 19 Telex. 19.15 Cucuriturilor adâncurilor. 19.40 Pe marile scene ale țării. 20.20 Film artistic: „Străinul de lângă tine”. Premieră pe țară. 21.35 Telex. Sport.

Luni, 3 decembrie

16 Emisiune în limba maghiară. 18.50 — 1001 de seri. 19 Telex. 19.20 Revista economică TV. 19.35 Cadrul mondial. 19.55 Melodii... melodii. 20.10 Mai aveți o întrebare? 20.40 Roman folclor: „Cel din Moșagor”. 21.35 Telex. Sport

mica publicitate

VIND apartament ocupabil, 2 camere, baie, dependințe, televizor, mobilă. Str. Oltuz nr. 15. (8039)

VIND casă și garaj, str. Cuza Vodă nr. 38, apart. 1. (8739)

VIND linoleum vernil plințat, lățimea 1,20 m. Micălașa sud, bloc 130/a, apart. 8. (8766)

VIND casă cu grădină în Galaș nr. 144. Informații: Arad, C. A. Vlaicu, bloc X-28, apart. 13. (8789)

VIND calculator nou „Texas Instruments” TI-30. Telefon 3.29.82. (8793)

VIND vitrină-secreret antică, stare bună. Telefon 3.84.85. (8795)

VIND mobilă combinată și apartament. C. A. Vlaicu, bloc Y-8-B, scara B, apart. 7. (8796)

VIND sufragerie furnir vișină, adecvată pentru bloc. Informații telefon 3.60.07, după ora 16. (8797)

VIND motocicletă MZ 125 cmc și ferestrău banzig. Petru Lucaș, Șiria, str. Eminescu nr. 1529. (8798)

VIND pian scurt, dormitor stil, mașină de spălat, radio cu picup, frigider Fram, haine blană pentru copii. Telefon 1.65.46. (8800)

VIND injector automat ELCO 35 000 kcal/h, stare excelentă. Ște-

fan Seifer, Sîntana, str. Bicazului nr. 19, telefon 330. (8801)

VIND radiocasetofon IVC nou. Str. T. Vladimirescu nr. 41—43, bloc A, etaj II, apart. 13. (8803)

VIND leștin marmoră albă pentru pardoseli. Telefon 3.63.48. (8806)

VIND casă familială, str. Izvorului nr. 8, Gal. (8808)

VIND mașină de cusut „Cealca 3”. Informații telefon 3.73.32, orele 17—20. (8811)

VIND radiocasetofon stereo. Telefon 1.46.63, orele 14—19. (8813)

VIND mașină de cusut Singer mare. Str. Ocsko Terezia nr. 30. (8814)

VIND mașină tricotoasă Veritas, ultramodernă. Micălașa sud, bloc 110, scara A, apart. 4. (8815)

VIND ceas pendul, sobă de cărbuni, sobă de motorină, covor persan 3/2 m. Str. Bilhorului nr. 6, apart. 17. (8819)

VIND apartament bloc central, 2 camere, dependințe, parter înalt. Telefon 3.63.77. (8820)

VIND bibliotecă „Laurențiu” 4 corpuri, canapea extensibilă „Mônica”, 2 fotolii club. Telefon 3.73.18. (8836)

VIND autoturism Daclă 1300, rulați 57 000 km. Telefon 1.84.85. (8791)

VIND apartament 2 camere, bucatărie, str. E. Murgu nr. 18. Informații B-dul Republicii, nr. 1, bloc II, scara A, apart. 13 sau 17. (8792)

CUMPAR tractor Universal 650 —650 M, indiferent de stare. Informații: Cornel Trifa, Tășad nr. 96, jud. Bihor. (8812)

SCHIMB apartament 2 camere cu gaz, bloc, Hunedoara. Dorcse similar Arad. Informații: Arad, str. Războieni, bloc O, apart. 23. Traian Brad. (8748)

SCHIMB garsonieră termofixată mobilată, centru, Cluj-Napoca, cu apartament Arad. Telefon Arad 1.20.29, orele 9—11, 14.30.10. (8788)

SCHIMB 4 camere și garsonieră, bloc central, cu 4 camere, garaj, central. Telefon 1.65.46. (8800)

SCHIMB apartament 2 camere dependințe, termofixat, cu str. iar bloc, centru. Telefon 1.20.29. (8802)

SCHIMB garsonieră, str. Războieni, bloc O, apart. 23, cu apartament 2 camere. (8803)

CAUTĂM urgent femeie pentru îngrijit 2 copii, Grădiște. Telefon 3.82.58. (8804)

CAUT femeie pentru îngrijit copil. Kadar, Calea Romanilor, bloc B 2—3, scara A, etaj apart. 17. Informații între orele 16—20. (8805)

TINAR intelectual caută apartament sau garsonieră. Telefon 1.86.24. (8806)

INCHIRIEZ cameră mobilată, centru, preferabil 2 fete sau lei. Telefon 1.56.85. (8807)

PRIMEȘC în gazdă serială, centru, termofixat. Telefon 2.29.10. (8808)

TINERI căsătorii căutăm cameră sau apartament pentru bloc, mobilat (mobilat) și termofixat. Telefon 2.29.10. (8809)

Se împlinesc în 2 decembrie 1979 un an de la pierderea soției soții, IULIANA (BOROC) ZAMFIR. Un gând plin de neuitat din partea soțului și familiei. (8810)

Multumim celor care au alături de noi la înmormântarea tatălui nostru soț, frate, căpitan maior (r.) GRIG. PINTILIE MILA Indolăț. (8811)

La 3 decembrie se împlinesc un an de când n-a părăsit viața todeauna iubita noastră, mamă și soacra, care a fost MARIA ARSA. Amintirea rămâne veșnic vie în inimile noastre. (8812)

Colegiu de muncă din I.M.A.I.A. Arad anunță în ziua de 31 de decembrie VIDA, în vîrstă de 37 de ani, în ziua de 2 decembrie 1979, ora 14.30, la capela cimitirului Pomenirea. Cu această ocazie transmiteme cere condoleanțe familiilor. (8813)

COLEGIUL DE REDACȚIE: Crăciun Bonta (redactor șef), Dorel Zăvoianu (redactor șef adjunct), Ioan Borșan, Mircea Dorgban, Aurel Harșon, Terentia Petruș. Romulus Popescu.

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA: Arad, B-dul Republicii nr. 81. Telefoane: secretariatul de redacție 1.33.02; administrația și mica publicitate 1.28.34. Nr. 40 107 Tiparul: Tipografia Arad